

महानिर्मिती कंपनीकडून त्यांच्या मालकीच्या राज्यातील विविक्षित जागावर एकूण १८७ मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्यास शासनाची मंजूरी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- सौरप्र-२०२०/प्र.क्र.१२९/ऊर्जा-७
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- २९ सप्टेंबर, २०२१.

वाचा :-

- १) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.संकिर्ण-२०११/प्र.क्र.८६/ऊर्जा-४, दि.१८.०६.२०११,
- २) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.संकिर्ण-२०१३/प्र.क्र.१३७/ऊर्जा-४, दि.२०.१२.२०१३,
- ३) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०१५/प्र.क्र.४९/ऊर्जा-७, दि.२०.०७.२०१५
- ४) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०१५/प्र.क्र.४९/ऊर्जा-७, दि.०९.०९.२०१५
- ५) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०१६/प्र.क्र.१०/ऊर्जा-७, दि.३.१२.२०१६
- ६) महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी, मुंबई यांचा प्रस्ताव क्र. मु.अ./सौर-प्र/म.शा./१८७ मे.वॉ.प्रकल्प/ म.शा.मंजूरी व भाग भांडवल, दिनांक १७ जुलै, २०२०
- ७) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०२०/प्र.क्र.१३७/ऊर्जा-७, दि.३१.१२.२०२०

प्रस्तावना:-

नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून वीजनिर्मितीचे अनन्यसाधारण महत्त्व लक्षात घेऊन केंद्र शासनाने अशा ऊर्जास्रोतांद्वारे देशात सन २०२२ पर्यंत १७५ गिगावॉट एवढी वीज निर्मितीचे उद्दिष्ट असलेले धोरण जाहीर केले आहे. यामध्ये १०० गिगावॉट सौरऊर्जा निर्मितीचा समावेश आहे. त्यादृष्टीने देशभरात व राज्यामध्ये नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून वीज निर्मितीचे कार्यक्रम हाती घ्यावयाचे आहेत.

२. सन २०१५ च्या धोरणांतर्गत ७,५०० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा वीजनिर्मिती प्रकल्प महाराष्ट्रात विकसित करण्याचे नियोजित होते. यापैकी २५०० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा पासून वीज निर्मिती प्रकल्प राज्याच्या महानिर्मिती कंपनीकडून त्यांचे येऊ घातलेले नित्यनूतनशील ऊर्जा निर्मिती बंधन (Renewable Generation Obligation) पूर्ण करण्यासाठी सार्वजनिक-खाजगी भागीदारी (Public Private Partnership) पद्धतीने विकसित करण्याचे प्रस्तावित होते. उर्वरित ५००० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जेपासून वीज निर्मिती प्रकल्प इतर प्रकल्प विकासकाकडून विकसित करण्यात नियोजित आहे. या धोरणांतर्गत सार्वजनिक खाजगी भागीदारी (Public Private Partnership) पद्धतीने विकसित होणाऱ्या सौर ऊर्जेपासून वीज निर्मिती प्रकल्पातील वीज राज्याच्या महावितरण कंपनीकडील नित्यनूतनशील ऊर्जा खरेदी बंधन (Renewable Purchase Obligation) पूर्ण करण्यासाठी वापरली जाईल. या विजेचा खरेदी दर वीज नियामक आयोगाने ठरवलेल्या अधिमन्य दरानुसार राहिल. संदर्भ अनुक्रमांक ५ येथील शासन निर्णयानुसार महानिर्मिती कंपनीला दिलेल्या सौरऊर्जेच्या २५०० मेगावॉट उद्दिष्ट पैकी ५०० मेगावॉट क्षमतेचे प्रकल्प Engineering Procurement and Construction (EPC) तत्वावर विकसित करून त्यांनी निर्माण केलेली वीज महावितरण कंपनी द्वारा खरेदी करण्यात येईल.

३. राज्यात महानिर्मिती मार्फत आतापर्यंत चंद्रपूर येथे ५ मेगावॉट, शिवाजीनगर साक्री जि. धुळे येथे १२५ मेगावॉट तसेच शिसुफळ बारामती येथे ५० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित करण्यात आले आहेत. त्याचप्रमाणे आता मौजे कौडगाव, जिल्हा उस्मानाबाद येथे ५० मेगावॉट क्षमतेचा, मौजे सिंदाळा, ता. औसा, जिल्हा लातूर येथे ६० मेगावॉट क्षमतेचा, महानिर्मितीच्या विद्युत केंद्राकडे असलेल्या उपलब्ध जागेवर एकूण ५२ मेगावॉट क्षमतेचे आणि मौजे शिवाजीनगर, साक्री जिल्हा धुळे येथे २५ मेगावॉट क्षमतेचा असे एकूण १८७ मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प के.एफ.डब्ल्यू. (KfW) बँक, जर्मनीचे कर्ज व महानिर्मितीच्या स्वभागभांडवलातून EPC तत्वावर उभारण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे:-

शासन निर्णय:-

मौजे कौडगाव, जिल्हा उस्मानाबाद येथे ५० मेगावॉट क्षमतेचा, मौजे सिंदाळा, ता. औसा, जिल्हा लातूर येथे ६० मेगावॉट क्षमतेचा, महानिर्मितीच्या विद्युत केंद्राकडे असलेल्या उपलब्ध जागेवर एकूण ५२ मेगावॉट क्षमतेचे आणि मौजे शिवाजीनगर, साक्री जिल्हा धुळे येथे २५ मेगावॉट क्षमतेचा असे एकूण १८७ मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्यासाठी शासनाची पुढीलप्रमाणे प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

संदर्भ अनुक्रमांक १ येथील शासन निर्णयानुसार, १५० मेगावॉट क्षमतेचा साक्री सौर ऊर्जा प्रकल्प विकसित करण्याकरीता व प्रकल्प उभारणी कामी येणाऱ्या खर्चास व भाग-भांडवलास मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच सदर शासन निर्णयानुसार, १५० मेगावॉट साक्री सौर ऊर्जा प्रकल्प खर्चासाठी लागणाऱ्या कर्जाची व्यवस्था KfW बँकेकडून करण्यास व प्रकल्प भाग भांडवल एकूण रु. ३८४.८० कोटी मंजूर करण्यात आले आहे. त्यानुसार, महानिर्मिती कंपनीने दि.१०.०८.२०११ रोजी १५० मेगावॉट साक्री सौर ऊर्जा प्रकल्प विकसित करण्याकरीता २५० दशलक्ष युरोचा कर्जकरार KfW सोबत केलेला आहे. सदर KfW कर्ज करारातून १२५ मेगावॉट शिवाजीनगर साक्री सौर ऊर्जा प्रकल्पाकरीता एकूण १५८ दशलक्ष युरोचे कर्ज वापरले आहे. तसेच वरील मंजूर शासनाचे भाग भांडवल रु.३८४.८० कोटी पैकी रु.१८९.९० कोटी इतके भाग भांडवल सदर प्रकल्पाकरीता वापरले आहे. संदर्भ अनुक्रमांक २ येथील शासन निर्णयानुसार, ५० मेगावॉट शिसुफळ बारामती सौर ऊर्जा प्रकल्प विकसित करण्याकरीता व प्रकल्प भांडवली खर्चाकरिता KfW कर्ज करारातील उर्वरित कर्ज वापरण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार सदर KfW कर्ज करारातून ५० मेगावॉट शिसुफळ बारामती सौर ऊर्जा प्रकल्पाकरीता एकूण १९.१९ दशलक्ष युरोचे कर्ज वापरले आहे. वरील तपशिलानुसार, सदर KfW कर्ज करारातून १२५ मेगावॉट साक्री व ५० मेगावॉट शिसुफळ बारामती सौर ऊर्जा प्रकल्पाकरीता झालेला खर्च वजा जाता शिल्लक प्रकल्प कर्ज अंदाजे ७२.८१ दशलक्ष युरो इतके असून, KfW यांनी दि. १४ जून, २०१९ रोजी Telefax द्वारे सदर शिल्लक कर्ज करारास ३० जून २०२१ पर्यंत मुदत वाढ देण्यास संमती दर्शविली आहे. दि.०९.११.२०२० रोजीच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय (MNRE) च्या पत्रान्वये व दि.१२.११.२०२० रोजीच्या Department of

Economic Affairs (DEA) भारत सरकारच्या पत्रान्वये KfW यांना “सदर प्राप्त कर्जाच्या वितरणास ३० जून, २०२२ पर्यंत मुदत वाढ देण्याकरीता” आपली नाहरकत कळविलेली आहे.

महानिर्मितीने KfW सोबत केलेल्या करारामधील शिल्लक ७२.८१ दशलक्ष युरो प्रकल्प कर्जातून एकूण १८७ मेगावॉट क्षमतेचे सौरऊर्जा प्रकल्प अमलात आणण्यासाठी स्पर्धात्मक बोली पद्धतीने राबविण्यात आल्या आहेत. सदर निविदा प्रक्रियेअंती प्रकल्पांचे कार्यादेश देण्यात आले असून जमीन हस्तांतरानंतर प्रकल्पांचे काम प्रगतिपथावर आहे.

सदर कर्जाची रक्कम KfW यांचेकडून केंद्र शासनाला प्राप्त होईल. केंद्र शासन सदर निधी रक्कम राज्य शासनाला उपलब्ध करून देईल. राज्य शासन सदर निधी महानिर्मिती कंपनीला उपलब्ध करून देईल. कर्जाची परतफेड महानिर्मिती कंपनीकडून राज्य शासन, राज्य शासनाकडून केंद्र शासन आणि केंद्र शासनाकडून के.एफ.डब्ल्यू. जर्मनी यांना करण्यात येईल. त्यासाठी आवश्यक असणारे करार करण्यात येतील.

केंद्र शासनाकडून प्राप्त होणारा निधी विभागाच्या मागणी क्रमांक के-११, लेखाशिर्ष ६८०१ वीज प्रकल्पासाठी कर्जे, १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमांना कर्जे, (००) (०४) सौर ऊर्जा प्रकल्पासाठी के.एफ.डब्ल्यू. जर्मन बँकेकडून महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनीला कर्जे (कार्यक्रम) (६८०१०६६५), ५५ कर्जे व आगाऊ रकमा या मार्फत महानिर्मिती कंपनीने उपलब्ध करण्यात येईल. तसेच त्याची परतफेड लेखाशिर्ष ६८०१ वीज प्रकल्पासाठी कर्जे, १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमांना कर्जे, (००) (०२) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनीला सौर ऊर्जा प्रकल्पासाठी कर्जे (६८०१५१४८) या लेखाशिर्षाखाली करण्यात येईल.

महानिर्मिती कंपनीच्या ताब्यात असलेल्या जमिनींवर KfW सोबत झालेल्या करारामधील शिल्लक कर्जाने EPC पद्धतीने विकसित करावयाच्या प्रस्तावित १८७ मेगावॉट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पासाठी लागणारा निधीचा तपशील खालील प्रमाणे:

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	प्रकल्प क्षमता (मेगावॉट)	निव्वळ प्रकल्प निविदा खर्च (रु.कोटी)	प्रकल्पाचा एकूण खर्च (रु.कोटी) (जमीन खरेदी, वीज निष्कासन व्यवस्था व इतर खर्चासहित)	KfW बँक कडून मिळणारे कर्ज (कोटी.रु) प्रकल्प निविदा खर्चाच्या ८५** (%)	महानिर्मितीचे भाग भांडवल (कोटी.रु) (ब वजा क)
			अ	ब	क ८५ अ च्या)%	ड ब] =-क [
१	कौडगाव, जि.उस्मानाबाद	५०	२१२५०.	२४५७८.	१८०६३.	६५१५.
२	सिंदाळा, जि. लातूर	६०	२१०००.	२२३५६.	१७८५०.	४५०६.
३	महानिर्मिती विद्युत केंद्राच्या उपलब्ध जागेवरील	५२	१८२००.	१८३६०.	१५४७०.	२८९०.
४	शिवाजीनगर, साक्री, जि. धुळे	२५	८७५०.	९३५६.	७४३८.	१९१८.
एकूण (१+२+३+४)		१८७	६९२००.	७४६५०.	५८८२१.	१५८२९.

** KfW बँक/भारतीय वित्त संस्था कडून मिळणारे प्रकल्प कर्ज हे निव्वळ प्रकल्प निविदा खर्चाच्या ८५% असून, सदर खर्चामध्ये जमीन खरेदी खर्च, वीज निष्कासन व्यवस्था खर्च तसेच इतर खर्चाचा समावेश नाही.

उपरोक्त वस्तुस्थितीस अनुसरून खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे:-

- अ. मौजे कौडगाव, जिल्हा उस्मानाबाद येथे ५० मेगावॉट क्षमतेचा, मौजे सिंदाळा, ता. औसा, जिल्हा लातूर येथे ६० मेगावॉट क्षमतेचा, महानिर्मितीच्या विद्युत केंद्राकडे असलेल्या उपलब्ध जागेवर एकूण ५२ मेगावॉट क्षमतेचे आणि मौजे शिवाजीनगर, साक्री जिल्हा धुळे येथे २५ मेगावॉट क्षमतेचा असे एकूण १८७ मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्यासाठी शासनाची प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
- आ. सदर प्रस्तावित १८७ मेगावॉट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांकरीता, KfW यांचे साक्री १५० मेगावॉट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांकरीता केलेला कर्ज करार वाढवून २०११ मधील शिल्लक कर्ज (अंदाजे ७२.८१ दशलक्ष युरो) मधून सदरील प्रकल्पांना रु. ५८८.२१ कोटी पर्यंत कर्जाची रक्कम KfW द्वारे विहित अटी व शर्तींवर वापरण्याकरीता शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. असे करताना कर्जाच्या अटीच्या अनुषंगाने प्रकल्पाची आर्थिक व्यवहार्यता महानिर्मितीद्वारे प्रत्यक्ष कर्ज वापरण्यापुर्वी करावी. या करिता राज्यशासनाद्वारे करण्यात येणाऱ्या अनुषंगीक सर्व करार केंद्र शासनाच्या समन्वयाने व वित्त विभागाच्या सहमतीने करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- इ. महानिर्मिती कंपनी मार्फत Engineering Procurement and Construction (EPC) तत्वावर उभारणी करावयाच्या १८७ मेगावॉट क्षमतेच्या प्रकल्पांकरीता भाग भांडवल स्वरूपात अंदाजे रु.१५८.२९ कोटी महानिर्मिती कंपनीकडून सदर रक्कम त्यांच्या अंतर्गत स्रोतांतून अथवा वित्तिय संस्थाकडून कर्जाद्वारे उभारून सदर प्रकल्पाचे काम पूर्ण करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ई. KfW जर्मनी यांचेकडून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड महानिर्मिती कंपनीद्वारे राज्यशासनामार्फत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

हा सदर शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग परिपत्रक क्रमांक: मुसका-२०१५/ई-१५७११०/का-१, दिनांक २५ ऑगस्ट, २०१५ मधील सूचनांस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२१०९२९१७०९४१७६१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्र. पुं. बडगेरी)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत महिती तथा आवश्यक कार्यवाहीकरीता,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,

- ३) सर्व मंत्री / सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,
- ४) विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधान भवन मुंबई,
- ५) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधान भवन, मुंबई,
- ६) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
- ७) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ८) Joint Secretary-BC, Department of Economic Affairs, Room No: 39-B, North Block, New Delhi - 110001 Fax: 2309 2024
- ९) Joint Secretary-IR, Ministry of New and Renewable Energy, Block-14, CGO Complex, Lodhi Road, New Delhi-110003.
- १०) प्रधान सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १२) सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचे स्वीय सहायक, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- १३) सर्व विभागीय आयुक्त,
- १४) सर्व जिल्हाधिकारी,
- १५) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१/२,
- १६) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर-१/२,
- १७) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- १८) अधिदान व लेखा अधिकारी, बांद्रा, मुंबई
- १९) सचिव, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई,
- २०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सूत्रधारी कंपनी मर्या., मुंबई,
- २१) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्या., मुंबई,
- २२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २४) महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा), पुणे,
- २५) ऊर्जा प्रभागातील सर्व कार्यासने, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २६) निवड नस्ती, ऊर्जा-७, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.